

Gheorghe Durac

DREPTUL PROTECȚIEI MEDIULUI

**Regimul juridic al răspunderii
în domeniul mediului**

Doctrină și legislație

Editura
Stamangiu
2023

CUPRINS

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE REFERITOARE LA RĂSPUNDEREA JURIDICĂ ÎN DOMENIUL MEDIULUI	1
<i>Secțiunea 1. Preliminarii</i>	1
<i>Secțiunea a 2-a. Aspecte referitoare la noțiunea și particularitățile răspunderii în domeniul protecției mediului</i>	4
<i>Secțiunea a 3-a. Succintă caracterizare a formelor răspunderii juridice în domeniul protecției mediului</i>	11
§1. Aspecte generale	11
§2. Răspunderea contravențională	13
§3. Răspunderea penală	14
§4. Răspunderea civilă	15
§5. Răspunderea specifică dreptului mediului (răspunderea ecologică)	19
§6. Protecția mediului reflectată în legislația unor state din Europa	22
CAPITOLUL AL II-LEA. PRINCIPALELE OBIECTIVE ȘI STRATEGII ALE POLITICILOR DE MEDIU	27
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale ale politicilor și strategiilor de mediu din Uniunea Europeană</i>	27
§1. Preliminarii	27
§2. Politica de mediu în Uniunea Europeană	28
§3. Strategii de protecție a mediului în Uniunea Europeană	32
§4. Politici și strategii de protecție a mediului în România	35
<i>Secțiunea a 2-a. Protecția juridică a factorilor de mediu – premisă a dezvoltării durabile</i>	37
§1. Introducere	37
§2. Conceptul de dezvoltare durabilă	38
§3. Necesitatea protecției juridice a factorilor de mediu în contextul dezvoltării durabile	40
§4. Protecția juridică a principalilor factori naturali ai mediului în Uniunea Europeană și pe plan internațional	42
4.1. Protecția aerului	42
4.2. Protecția juridică a apelor	43
4.3. Protecția și conservarea durabilă a solului	44
4.4. Protecția juridică a fondului forestier și a altor forme de vegetație terestră	45

<i>Secțiunea a 3-a. Consacrarea dreptului fundamental la un mediu de calitate</i>	46
§1. Preliminarii	46
§2. Noțiunea și caracterizarea dreptului fundamental la un mediu de calitate	47
§3. Consacrarea juridică	49
§4. Conținutul dreptului fundamental al omului la un mediu de calitate	50
<i>Secțiunea a 4-a. Prevenirea și combaterea schimbărilor climatice prin măsuri legislative</i>	52
§1. Considerații introductive	52
§2. Prevederi legislative la nivel internațional privind schimbările climatice	54
§3. Necesitatea amplificării și perfecționării reglementărilor menite să asigure atenuarea și stoparea schimbărilor climatice	60
§4. Impactul la nivel global al poluării atmosferei și schimbărilor climatice	62
§5. Politică și legislația Uniunii Europene privind schimbările climatice	64
<i>Secțiunea a 5-a. Responsabilitatea statelor pentru conservarea, ameliorarea și protecția mediului</i>	68

CAPITOLUL AL III-LEA. RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ

ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI	73
<i>Secțiunea 1. Considerații de ordin general</i>	73
<i>Secțiunea a 2-a. Contravenții prevăzute de O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului</i>	79
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea contravențională privind regimul de protecție a apelor și a mediului acvatic</i>	87
§1. Legea apelor, nr. 107/1996	88
§2. Legea nr. 17/1990, privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue și al zonei economice exclusive ale României	92
§3. Legea nr. 241/2006 a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare	94
§4. O.U.G. nr. 244/2000, privind siguranța barajelor	96
§5. O.U.G. nr. 202/2002, privind gospodărirea integrală a zonei costiere	97
<i>Secțiunea a 4-a. Răspunderea contravențională în materia protecției atmosferei</i>	99
§1. Considerații generale	99
§2. Poluarea atmosferei și consecințele sale	100

§3. Protecția juridică a atmosferei în cadrul Uniunii Europene _____	102
§4. Protecția juridică a atmosferei în România _____	105
§5. Contravenții reglementate de legislația de mediu în materia protecției atmosferei _____	108
5.1. Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător _____	109
5.2. Legea nr. 188/2018 privind limitarea emisiilor în aer ale anumitor poluanți proveniți de la instalații medii de ardere _____	110
5.3. H.G. nr. 343/2004 privind furnizarea informațiilor referitoare la consumul de carburant și emisiile de CO(2) ale autoturismelor noi, destinate cumpărătorilor la comercializare _____	112
5.4. Legea nr. 21/2020 – Codul aerian _____	113
<i>Secțiunea a 5-a. Răspunderea contravențională pentru nerespectarea obligațiilor privind protecția solului și a subsolului _____</i>	<i>114</i>
§1. Preliminarii _____	114
§2. Legea nr. 246/2020 privind utilizarea, conservarea și protecția solului _____	116
§3. Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar _____	117
§4. Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul _____	119
§5. Legea nr. 100/2010 privind împădurirea terenurilor degradate _____	121
§6. Legea nr. 138/2004, a îmbunătățirilor funciare _____	121
§7. H.G. nr. 922/1995 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor în domeniul îmbunătățirilor funciare _____	122
§8. Legea minelor nr. 85/2003 _____	124
§9. Legea petrolului nr. 238/2004 _____	125
<i>Secțiunea a 6-a. Răspunderea contravențională pentru încălcarea obligațiilor privind protecția fondului forestier _____</i>	<i>126</i>
§1. Preliminarii _____	126
§2. Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice _____	127
§3. O.U.G. nr. 85/2006 privind stabilirea modalităților de evaluare a pagubelor produse vegetației forestiere din păduri și din afara acestora _____	148
§4. O.U.G. nr. 54/2003 privind interzicerea realizării de clădiri pe suprafețele din fondul forestier național afectate de incendii sau de alte acțiuni care provoacă uscarea arborilor _____	149
<i>Secțiunea a 7-a. Răspunderea contravențională în domeniul protecției juridice a faunei terestre și acvatice sălbatice _____</i>	<i>149</i>
§1. Considerații generale _____	149
§2. Legea nr. 407/2006 privind vânătoarea și protecția fondului cinegetic _____	151
§3. O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice _____	157

§4. O.U.G. nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura _____	163
<i>Secțiunea a 8-a. Răspunderea contravențională în domeniul protecției animalelor domestice _____</i>	<i>165</i>
§1. Preliminarii _____	165
§2. Legea zootehniei nr. 32/2019 _____	166
§3. H.G. nr. 984/2005 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor _____	167
§4. O.U.G. nr. 23/2010 privind identificarea și înregistrarea suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative _____	185
<i>Secțiunea a 9-a. Răspunderea contravențională pentru încălcarea normelor de protecție a florei spontane și a plantelor cultivate, a pomilor și viței de vie _____</i>	<i>187</i>
§1. Considerații introductive _____	187
§2. Legea nr. 266/2002 privind producerea, prelucrarea, controlul și certificarea calității, comercializarea semințelor și a materialului săditor, precum și testarea și înregistrarea soiurilor de plante _____	188
§3. Legea nr. 312/2003 privind producerea și valorificarea legumelor _____	189
§4. O.G. nr. 4/1995 privind fabricarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar pentru combaterea bolilor, dăunătorilor și buruienilor în agricultură și silvicultură _____	190
§5. O.G. nr. 38/2007 privind importul în România al produselor de protecție a plantelor și al mostrelor, ajutoarelor și donațiilor de produse de protecție a plantelor din țări terțe _____	193
§6. Legea nr. 348/2003 privind pomicultura _____	194
§7. Legea nr. 164/2015 a viei și vinului în sistemul organizării comune a pieței vitivinicole _____	195
<i>Secțiunea a 10-a. Răspunderea contravențională pentru nerespectarea normelor juridice de igienă și sănătate publică _____</i>	<i>200</i>
§1. Preliminarii _____	200
§2. H.G. nr. 857/2011 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele din domeniul sănătății publice _____	201
§3. Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății _____	231
§4. H.G. nr. 559/2001 privind unele măsuri de comercializare a produselor alimentare și nealimentare în stațiunile turistice _____	243
§5. O.U.G. nr. 34/2000 privind produsele ecologice _____	243
<i>Secțiunea a 11-a. Răspunderea contravențională pentru nerespectarea regimului juridic al deșeurilor _____</i>	<i>244</i>
§1. Considerații generale _____	244
§2. O.U.G. nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor _____	245
§3. O.U.G. nr. 5/2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice _____	255

§4. O.G. nr. 2/2021 privind depozitarea deșeurilor _____	261
<i>Secțiunea a 12-a. Răspunderea contravențională pentru nerespectarea regimului substanțelor, preparatelor și deșeurilor periculoase _____</i>	<i>267</i>
§1. Preliminarii _____	267
§2. Legea nr. 360/2003 privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase _____	269
§3. H.G. nr. 346/2016 privind limitarea conținutului de sulf din combustibilii lichizi _____	269
§4. H.G. nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului cu azbest _____	271
§5. H.G. nr. 1132/2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori _____	272
<i>Secțiunea a 13-a. Răspunderea contravențională pentru nerespectarea regimului desfășurării activităților nucleare _____</i>	<i>279</i>
§1. Considerații introductive _____	279
§2. Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare _____	280
§3. O.G. nr. 11/2003 privind gospodărirea în siguranță a deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat _____	286
<i>Secțiunea a 14-a. Răspunderea contravențională pentru nerespectarea normelor privind protecția așezărilor umane _____</i>	<i>287</i>
§1. Preliminarii _____	287
§2. Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul ____	289
§3. Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții _____	290
§4. Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții _____	293
§5. Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților _____	297
§6. Legea nr. 121/2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant _____	298

CAPITOLUL AL IV-LEA. RĂSPUNDEREA PENALĂ ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI

MEDIULUI _____	304
<i>Secțiunea 1. Considerații generale _____</i>	<i>304</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Infrafracțiuni prevăzute de O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului _____</i>	<i>309</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea penală pentru nerespectarea regimului de protecție a apelor _____</i>	<i>311</i>
§1. Legea nr. 107/1996 a apelor _____	311
§2. Legea nr. 17/1990, privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue și al zonei economice exclusive ale României _____	312

§3. Legea nr. 241/2006 a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare _____	314
§4. O.U.G. nr. 244/2000, privind siguranța barajelor _____	315
§5. O.U.G. nr. 202/2002, privind gospodărirea integrată a zonei costiere _____	315
<i>Secțiunea a 4-a. Răspunderea penală în materia protecției atmosferei</i> _____	316
§1. Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător _____	316
§2. Legea nr. 21/2020 – Codul aerian _____	317
<i>Secțiunea a 5-a. Răspunderea penală în domeniul protecției solului și a subsolului</i> _____	320
§1. Legea nr. 138/2004, a îmbunătățirilor funciare _____	320
§2. Legea minelor nr. 85/2003 _____	320
§3. Legea petrolului nr. 238/2004 _____	321
<i>Secțiunea a 6-a. Răspunderea penală în domeniul protecției fondului forestier</i> _____	321
§1. Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic _____	321
<i>Secțiunea a 7-a. Răspunderea penală în domeniul protecției faunei terestre și acvatice sălbatice</i> _____	327
§1. Legea nr. 407/2006 privind vânătoarea și protecția fondului cinegetic _____	327
§2. O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice _____	332
§3. O.U.G. nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura _____	336
<i>Secțiunea a 8-a. Răspunderea penală în domeniul protecției animalelor domestice</i> _____	337
<i>Secțiunea a 9-a. Răspunderea penală pentru încălcarea normelor de protecție a florei spontane și a plantelor cultivate, a pomilor și viței de vie</i> _____	338
<i>Secțiunea a 10-a. Răspunderea penală pentru nerespectarea normelor juridice de igienă și sănătate publică</i> _____	339
<i>Secțiunea a 11-a. Răspunderea penală pentru nerespectarea regimului juridic al deșeurilor</i> _____	339
<i>Secțiunea a 12-a. Răspunderea penală pentru nerespectarea regimului desfășurării activităților nucleare</i> _____	340
<i>Secțiunea a 13-a. Răspunderea penală pentru nerespectarea normelor privind protecția așezărilor umane</i> _____	344
§1. Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții _____	344
§2. Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții _____	345

CAPITOLUL AL V-LEA. RĂSPUNDEREA CIVILĂ ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI	347
<i>Secțiunea 1. Fundamentarea răspunderii civile și domeniile de aplicare în dreptul mediului</i>	347
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiunea de daună ecologică, evaluarea și repararea prejudiciilor ecologice</i>	350
<i>Secțiunea a 3-a. Cauze care înlătură răspunderea civilă delictuală</i>	354
<i>Secțiunea a 4-a. Forme ale răspunderii obiective în dreptul comun și incidența lor în dreptul mediului</i>	355
<i>Secțiunea a 5-a. Legislație</i>	358
§1. O.U.G. nr. 68/2007 privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului	358
§2. Legea nr. 703/2001 privind răspunderea civilă pentru daune nucleare	369
BIBLIOGRAFIE	375